

Előfizetési árak:

Egész évre	12 fr.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy hóra	1 "
— Egyes szám 4 kr. —	

Kiadóhivatal:

Plettz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszó-
lamások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP. 124

Reklámszerkesztőség iroda:
Nagy-Becskerek.
Zápolya-utca 1-5 szám
hová a lap szellemi részét illető
minden költemény intézendő.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vannár- és ünnepnapok
kivételeivel.

Szabadelvű program.

Nagybecskerek, január 2.

Sok nálunk a szószaporítás. Kere-
sünk és találunk alkalmat eleget, hogy
beszéljünk, ha nem is mondunk mindig
valamit. Magyarország jelenlegi miniszter-
elnöke, a munka komoly embere, e tekin-
tetben is dicséretes kivételt képez. We-
kerle Sándor tegnapi beszédje fényesen
tanuskodik a kormányelnöknek és kabinet-
jének erejéről és erkölcsi tartalmáról.

A nagy feladatok ismerete, erő és
önbizalom jellemezték mindazon szónokok
fejtegetéseit, kik tegnap a miniszterelnök-
nek szerencsét kívántak az új év első
napján. Az erő és önbizalom legplasztiku-
sabb kifejezésre azonban Wekerle Sándor
válaszában jutott.

Ime e jeles beszéd, melyből mindenki
látja, a ki látni akarja, hogy a 67-iki
kiegyezés megalkotása óta kormány még
nem vállalkozott oly nagy és sürgős fel-
adatok megoldására mint a Wekerle kabinet.

A miniszterelnöknek, pártja újévi üd-
völző beszédére adott válasza következőleg
hangzik:

Tisztelt barátaim! Engedjétek meg,
hogy saját és minisztertársaim nevében
mindenekelőtt köszönetet mondjak szives
megjelenésetekért, elismerő szavaitokért
és őszintén viszonzott jó kívánataitokért,
köszönetet azért a megtisztelő bizalomért,
melylyel politikai működésünkben szivesek
vagytok bennünket támogatni. Ez a biza-
lom adta meg nekünk a jogcímet, adta
meg az erőt, hogy nagy és nehéz kérdé-
seket vethettünk fel, midőn alig 14 hónap-
pal ezelőtt újabb működésünket megkez-
dettük. A ma újabb nyilvánuló bizalom
érlelte meg bennünk a reményt — nem
ennél többet — adja meg nekünk azt a
biztos tudatot, hogy ezeket a nagy kérdé-
seket, sikerrel s a közjó javára megoldani
képesek is leszünk. (Lelkes éljenzés.)

A „TORONTÁL” TÁRGYAJA.

Amerikai utazás Nagybecskereken.*)

Irta: dr. Brájer Lajos.

Amerika Nagybecskerek városának Olasz-
ország. Csak az évezredes története hiányzik,
a szellemi élete és a művészetek sokasága.
De az nem baj. A történelem az magától jön,
csak meg kell várni s éppen nem valószínű,
hogy unokáink vagy azoknak unokái már egy
helyi érdekű amerikai történelmet fognak az
iskolában tanulni.

Egyik régi vágyam Amerikát közelebről
megismerni. Bokros teendőim azonban eddig
sohasem engedték meg, hogy megtegyem tanul-
mányutamat. Csak mikor az idei nyáron minden
második ember Chikágóról beszélt és minden
huszszedik Becskerekéről kiment a más, azaz
hogy az új világba, nem állhattam többé ellent
szívem vágyának s egy szép nyári napon elin-
dultam hazulról nehéz szívvel a — kis hid felé.
Egy szellemes amerikai utalásban a következő
tanácsot olvastam: Überhaupt wird jeder Europäer,
der eine Reise übers Wasser's vorhat, gut daran
thun, neben dem Englischen auch Kleiderbüsten
und Stiefelputzen als Privatstudium zu betrei-
ben. En tehát nyugodtan neki indulhattam. An-
golul megtanultam Mister Hillertől, azaz hogy
kölél álltam hozzá, ruhát kénytelen megmunkálni
az anyám és a cipőt tisztítani a laktársamtól láttam,
ki most központi szolgabíró, mert ő jogász korában

* Felolvasott a „Nagybecskereki kereskedő ifjak
egyleténél” 1893-iki Szilveszter-estélyén.

Ha ma, midőn egy új esztendő köszönt
ránk, visszatekintek tisztelt barátaimmal
az elmúlt esztendőre, ebben közéletünk
folyásának nem meddő korszakát ismer-
nem fel. Megalkottunk sok fontos és
nagy horderejtű törvényt, létesítettünk új
intézményeket s talán a mindennapnál
gyorsabb ütemben munkálkodtunk kultu-
rális és gazdasági érdekeinknek előmozdi-
tásán. De nem ezek az álladalmi és társa-
dalmi élet életerős lüktetését magában is
biztató jelenségek adják meg a mult eszten-
dőnek jellegét, hanem örökké emlékeze-
tessé teszi ezt a nagy alkotmányos köz-
véleménynek azon munkálódása, mely nagy
ideákat vetett fel, előkészítette, megérlelte
azokat, hogy megtisztulva örökítse meg
az elveket a törvénykönyvben. (Élénk
tetszés és helyeslés.) A nagy ideáknak,
habár két különböző, de szisztematice
összefüggő köre foglalkoztatott mindnyá-
junkt az elmúlt esztendőben: az egyház-
politikai kérdések s az adminisztráció
reformálásának a szüksége. Előkészítettük
az elsőket abban a szellemben, a mint
hagyományként vettük át azoktól, kik elő-
ször vezették azokat be a magyar köz-
életbe. (Igaz! Ugy van!) Merem mondani:
megérlelődtek azok a magyar közvéle-
ményben. (Igaz! Ugy van.)

Előkészítettük azokat tisztán és minden
változtatás nélkül, úgy amint megígértük,
előkészítettük azoknak az elveknek szem-
mel tartásával, hogy nem a vallásokat
akarjuk sérteni, nem az egyházak jogait
csorbítani, sőt éppen ellenkezőleg, a valódi
vallási és lelkiismereti szabadságnak, a
békés egyetértésnek újabb védvonalait akarjuk
megteremtteni. (Élénk tetzés.)

S elő fogjuk készíteni t. barátaim, a
nagy ideáknak másik csoportját is, a köz-
igazgatási bíróságról szóló, már előterjeszt-
ett javaslaton felül a másik legfontosabbat,
a közszépit közelebről fogjuk bemutatni.
Itt is az az elv vezérel, hogy tisztán és
változatlanul terjesszük azt előt, amint
megígértük, s hogy ezen törvények meg-
alkotásával ne csak az állami adminisz-
tráció rendezésének, hanem éppen úgy,

mint az egyházpolitikai javaslatok által a
magyar állam érdekeinek, a magyar nem-
zeti élet konszolidáltságának rakjuk le
újabb alapjait és biztosítékait. (Éljenzés.)
Gazdasági életünk rendszeres és fokozatos
fejlesztésének, gazdasági érdekeink kivá-
lóbb gondozásának, adó- és hitelügyünk
rendezésének kívánjuk szentelni azt az
időt és erőt, amely közéletünket domináló
nagy kérdéseknek megoldásán kívül még
rendelkezésünkre álland. Biztosított hely-
zetünk és békés viszonyaink módot
nyújtanak nekünk, anyagi erőnk, ha kellő
óvatossággal és kimélettel használjuk fel
az eszközöket, képesít bennünket arra,
hogy egész tevékenységünket belviszo-
nyaink rendezésének szenteljük s hogy a
belviszonyok rendezésében közéletünk na-
gyobb szabásu s nagyobb arányu fejleszté-
sén és előmozdításán közreműködhe-
sünk. S én azt hiszem, hogy nem a pusztá
vágyódásoknak, hanem a tetteknek kor-
szakát éljük, (Igaz! Ugy van!) a melyben
a nemzet jövőjére kiható, azt újabb és
újabb biztosító intézményeknek rakjuk
le alapját. (Élénk helyeslés és tetzés.)
Erős bennem a meggyőződés, hogy egy
általános politikai felfogásunk, mint külö-
nösen ezekben a közéletünket domináló
nagy kérdésekben kitűzött irányunk nem
csak a helyes, hanem a valóban szüksé-
ges és az egyedüli lehetséges is, (Igaz!
Ugy van!) és éppen azért, mert erős ben-
nünk e meggyőződés, azokkal a hirtel-
ekkel szemben, a melyek a kormány ke-
belében felmerülő ellentétekről és válto-
zásokról minduntalan felhangzanak és a
kormány szándékaira és eljárási módjára
nézve — nem kétlem, szándékosan — ter-
jesztetnek, legyen elég megjegyznem,
hogy mi, meggyőződésünk páncs-zavát
követve, állhatatosan és kitartással (hosz-
szas lelkes éljenzés) és bár egész határo-
zottsággal, de mindig a nagy ideákhoz
méltó fegyverekkel fogunk változatlanul
törekedni azok életbeléptetésére. (Lelkes
éljenzés.)

Az, a ki megírja a mult esztendőnek
történetét, közéletünknek egyik alárendelt,

sohasem érte be azzal a fényvel, mit a házi-
szonyunk művészeite kölöszönt a lábbelieknek.

A becskereki és az oceanon túli Amerika
között, mint alkalom lesz azt többször hang-
súlyozni, sok és nagy különbség van. Az első,
mely lelkemnek mélyen fáj, az, hogy nem lehet
gőzhajón odajutni. S így megvagyok fosztva
attól az örömtől, hogy leírjam azt a pezsgő éle-
tet, mely egy nagy személyszállító hajón ural-
kodni szokott. Az akadályok azonban itt sem
sem hiányoznak. Nem a vihar állt utamba, ha-
nem egy buzával megterhelt, burosella evezett
éppen Títel felé s az ő tiszteletére felhúzták a
hidat. Körülbelül egy negyedórát volt alkalom
felváltva a hidat és a burosellát nézni, miközben azt
az öröndetes tapasztalatot tettem, hogy a hajó-
zás teljesen magyar kezekben van, mert oly törő-
met, hogy úgy az olaszt mint a szerbet, kik e
térén (t. i. a káromkodás terén) erős konkur-
renseink, teljesen leverve láttam. Közben pedig
meggyőződtem arról is, hogy nem igaz azon
állítás, mintha az építkezések Amerikában na-
gyobbak volnának mint Európában. A hidtól
jobbra-balra hatalmas porfellegek között kinőtt
két épület, az egyiket a polgári gyerekeknek, a
másikat a fiánczoknak emelték.

Végre rajta vagyunk a kis hidon. Csendes
remegést érzünk, talán a Béga háborogna? Oh
nem, ez a kis hid rendes szokása, ha 8 személy-
nél több megy rajta végig. Poseidon megkímél
a tengeri betegségtől. Azért azonban távolról
sem szabad azt hinni, hogy az a veszedelmes
baj itt sohasem adja magát elő. Amerikai lakók
mondták el, hogy nyáron igen sűrűn láttak oly
embereket, kik megkapták a tengeri betegséget.

Többször fiatal emberek voltak és a kaszáló
kertből jöttek, ahonnan cigányzene és sűrű
pohárkocoztatás volt hallható...

A kis hidat átléptük, ismeretlen érzés szállja
meg szívemet, — Amerikában vagyunk. Az első
ház, mely barátságosan üdvözöl, vendégfogadó.
Nem tiz, de nem is huszemeletes ház, hanem
amolyan középut az egyemeletes és a földszinti
között. Bizonyos tisztelettel néztem a tisztes
koru szállóra, mert úgy hallottam ez a város
egyetlen vagyona, — de be nem mentem.

Tanulmányutam rendszerességét nagyban
gátolta azon körülmény, hogy semminemű ut-
leirást vagy tervet nem árultak. Ime en ellentét
a két Amerika között. Tul az oceanon elhal-
mozkák az embert vasuton, vendéglőben, szálló-
dában, utcán képes és nem képes leírásokkal
s itt tul a Béga keresve sem találunk. A mi
Amerikánk szolid, tisztességes ország, nem a
reklám hazája. A jó bornak nem kell cséger,
ue a vacsorának ugylátszik már kell, mert ime
ott a plakát: Billige Auskochei, um nur 20
Kreuzer. Azonkívül egész Amerikában csak
két falragaszt találtam: Az egyik a „Pesti
Napló” reklámja a másikon pedig Goldbergerék
hirdetik a klubias partiet

Ebbeli savarunkban, hogy hová forduljunk,
alkalmunk van időnként a természetnek szent-
telni. Amerika félsziget, melyen dusan teremnek
a lombos akácok s ősszel érik az aranyos
szőlő is, melyből némly emberek bort csinál-
nak. E bor, mely a rompás korát tul nem lépi,
a papák kedvence. Ezzel itatják tudniillik azon
fiatal embereket, kikről nem akarják, hogy a
házukba járjanak és elvegyék a leányukat. Be-
avatott körökben beszélük, hogy es utolsó érti-

sőt mondhatom kicsinyes jelenségeként talán azt is feljegyezheti, hogy nagy munkálkodásunk közepette minduntalan vádakkal, gyanúsításokkal is megkellett küzdenünk. (Ugy van!) De valamint helyesen jegyezted meg, tisztelt barátom, hogy ezeket a vádakat s gyanúsításokat az eredmények csakhamar meghazudtolták, úgy, azt hiszem, épségben tud fogjuk mi élni a hirlelések e korszakát is. (Zajos helyeslés és éljenzés.)

Mi kitartással és határozottsággal állunk meg a kibontott zászló alatt; azt a társadalmi rétegek egymás elleni harcában, azt méltatlan mindennapi küzdelemben megvédeni nem engedjük, (Zajos helyeslés), hanem mint ideáink biztos győzelmeinek jelvényét kívánjuk elől hordani. Ha harcba kell vinnünk, harcba viszzük; de abban a harcban is tisztán és méltóan fogjuk azt megővni, mert harczunk csak az igazak harca lehet. (Hosszas, élénk tetszés és éljenzés.) Bizunk a magyar közvélemény erejében, tisztaságában és érettségében, hogy álladalmi és nemzeti sztkülségeink valódiságának felismerésében magát félrevezettetni, meg tévesztetni nem engedi. (Élénk helyeslés.)

Bizunk abban, hogy politikai irányunktól, különösen a nagy ideák tekintetében felvetett és követett iránytól magát eltereltetni nem fogja. (Élénk helyeslés.)

Tudjuk azt, t. barátaim, hogy ezek a nagy kérdések — legalább ezek közül sok — nem kizárólag a mi szellemi sajátunk, azok a nagy közvéleménynek váltak közkinésévé. Tudjuk, hogy azok keresztvívélésben számítanunk kell — és talán bizton számíthatunk — másoknak közreműködésére is; (Élénk helyeslés) de mégis hozzátok, csak is hozzátok, akikhez a politikai szolidaritásnak nemes köteleke fiz, fordulhatunk azzal a kérelemmel, ajándékozatok meg bennünket további szives támogatásokkal, ajándékozatok meg azzal a politikai bizalommal, amiért saját és miniszterársaim nevében ismételt köszönetet mondani a mai napon, legkedvesebb kötelességemnek tartom. (Hosszszantartó meg-meg ujló lelkes éljenzés.)

A nagy mérközés. Januárban indul meg a nagy mérközés, az elvek nagy harca; de legyen az csak elvi harc, nem pedig a szenvedélyek viharos összecsapása. A főpapi pástorlevélnek tartalma reményt ad, hogy a kath. egyház nagyjai jövőre is csak az elvek védelmére szorítkoznak s nem fogják keresni a heves összeütközést, melyből a hazának és az egyháznak egyaránt csak kára származhatna. Részünkről tudjuk, meg vagyunk győződve, is

zedben olyan papa, ki a lányát nem akarta volna férjhez adni, nem volt található, sem Európában sem Amerikában, sem egész Becskereken.

Vasárnap volt éppen, de arról a híres vasárnapi munkaszünetről, melyet Amerikában oly lelkiismeretesen betartanak, semmi sem volt látható. A csinos templomból, melyet a kalvinisták a hiddal szemközt az isten díszítésére építettek, sűrű tömegekben tödult az ájtatos nép. De bent még énekeltek s mondhatom, majdnem oly rosszul, mint a katolikus templomban. Ugy látszik e tekintetben nincs felekezeti különbség! Az ájtatos hívők legnagyobb része átmént Európába, mert ott mint mondják jobb a sör.

De nézzünk körül. Az amerikai házak építkezése nem igen különbözik az európaítól. Egyszerű, de — izléstelen. Olyan extravaganciák, milyeneket New-Yorkról beszélnek, hol egy tízennégyemeletes háznak a tetején sörösarnokot építettek, itt hál' istennek nem fordulnak elő, amint egyáltalán a kaszárnyát kivéve egyetlen egy emeletes házra sem bukkantam. Kerestem emléksobrát Washington, Franklin, vagy Lafayette-nak. Nincs, csupán a kassinó-utczában láttam egy házon az ott később felállítandó emléktáblának a helyét, mely háson egy fiatal énekesnő lakott és énekelt, kinek kilátása van híresnek lenni.

A híres szabadságharagot is kerestem, de sajnálatomra a mi Amerikánkban egyáltalán sincsenek haragok, még a templom tornyában sincsenek, mert még nem telik rá.

A nép nem igen különbözik az európaítól. Vasárnapi galában sétálnak, csevegnek, fecsegnek, mely utóbbi téren persze itt is a hölgyeké az elsőség. Négereket nem láttam a Begán tul,

mételten ki is mutattuk, hogy az egyházipolitikai program nem sérti a kath. egyház hitelveit; de szintén tudjuk, hogy az egyház intéző köreiben, Rómától Esztergomig, más a felfogás. Ott az hirdetik, hogy különösen a polgári házasság dogmát sért. Ennek ugyan ellentmond az a körülmény, hogy a római szentszék mindenütt megtűri a polgári házasságot, a hol az már létesült, az ellen sehol sem harcol, az egyházi házasság visszaállítását még Belgiumban sem követeli, a hol ismételten klerikális többségek vezetik az állam ügyeit. Pedig, ha a polgári házasság dogmát sértene, akkor az egyház azzal soha meg nem alkudhatnék, küzdenie kellene az ellen a végeletekig. Nálunk is így lesz ez. A kath. klerus gátolni fogja a kötelező polgári házasság létrejöttét, a mennyire tőle telik, ha mégis megvalósul az, a mint hogy meg fog valósulni, belenyugszik abba. Harozunk tehát csak most lesz becsületes, komoly, de nem mérges elvi harc. Ez az, a mi méltó hozzánk és ellenfeleinkhez. A méltatlan jelleg az egész küzdelemben azokat fogja illetni, a kik nem helyezkednek el vi a lapra, hanem a fél homályban fognak settenkedni.

A „Torontál“ közönségéhez!

Az újév küszöbén bizalommal fordulunk a „Torontál“ közönségéhez, kérve, hogy már eddig is méltányolt becsületes törekvéseink támogatásul ne késsenek előfizetések megújításával és igyekezzenek a „Torontál“-t elvtársaink és barátaink körében terjeszteni.

Az előfizetési feltételek a lap fején olvashatók.

Fölkérjük mindazon előfizetőket, kiknek előfizetése december végén lejár, hogy azt mielőbb megújítani sziveskedjenek, mert a lap szétküldésében könnyen fönnakadás állhat be.

A „Torontál“-t egy hétig ingyen és bérmentve küldjük meg, egy levelezőlapon nyilvánított kívánságra.

Helybeli előfizetőink a kihordók nyugtái után teljesítik az előfizetést, és így telefonétesítés vagy egyszerű levelezőlapon irt kívánságra elintézhető az előfizetés.

Vidékről az előfizetés legcélszerűbben postautalványon eszközölhető.

A „Torontál“ szerkesztősége.

HIREK.

Ujév a megyeházán. A vármegye díszes székházának folyosóin tegnap egész délelőtt nyüzsgött a sok gratulans, kik tulnyomó nagy részben eljöttek Rónay Jenő főispánnak Torontál vármegye köztisztviselőiben és szeretetben álló vezetőjének az év első napján szerencsét kívánni. A megyei tisztikart, melyhez a városi tisztikar is csatlakozott, délelőtt 10 órakor vezette Lauka Gusztáv tisztviselői főjegyző az alispáni helyetteshez dr. Dellimanich Lajos megyei főjegyzőhöz (Daniel alispán Budapestben időzik), költői szárnyaláau beszédben kifejezést adván a tisztikar jó kívánatainak. Boldog újévet kíván a tisztikar nevében a főjegyző bájos nevének is, s egyszersmind arra

kéri, hogy a távollevő alispánhoz juttassa jó kívánataikat. Dr. Dellimanich megköszönve a gratulációt, kérte a megjelent tisztviselőket, miszerint a jövőben is támogassák, hogy e vármegye közigazgatása minél jobb legyen. Az alispáni irodából Dellimanich főjegyző vezette a tisztikart Rónay főispán elé. A főjegyző üdvözlő beszédjében kiemeli azon kiváló érdemeket, melyeket a vármegye főispánja rövid idegi főispánsága alatt szerzett s azon ígérettel, hogy a tisztviselői kar a jövőben is mindenkor oda fog törekedni, hogy a közigazgatás a lehető legjobb legyen, a főispán további kegyébe ajánla magát és a tisztikart. Rónay főispán megköszönve a figyelmet, kiemeli, hogy az 1893-iki év nem volt alkalmas, hogy az illetékes forum előtt Torontál vármegye hírneve emelkedjen. Nem akarja annak okát a tétlenségben keresni, hanem inkább a teendőik szaporodásában, de azon reményének ad kifejezést, hogy a jövőben a tisztikar fokozottabb szorgalommal lát magasztos feladatának teljesítéséhez.

A százakra menő magán gratulánsokon kívül, még a következő testületek jelentek meg, kifejezést adván a vármegye rokoszenves főispánja iránt érzett szeretetüknek és tiszteletüknek: a kir. tanfelügyelőség, a pénzügyigazgatóság, a klerus, az építészeti hivatal, a posta és távirtda és a törvényszék tisztikara, a főgimnázium, a községi népiskola tanári és tanítói kara, a közös hadseregbeli és honvéd tisztikar, valamint a tűzoltók küldöttsége.

A király és az újsághírdőné. A király tegnap délután 3 órakor Schönbrunnban éppen fel akart szállni a kocsijára, a mikor lelkenedezve fut feléje egy éltesebb asszony ezekkel a szavakkal: Felség! Kérem! A király elébe ment az asszonynak, a ki térdelve nyújtotta feléje a folyamodványt. „Hiszen ez a mi egykori újsághírdőnének“, mondta a király. „Keljen fel“, szölt aztán az asszonyhoz s átvette a folyamodványát. Az asszony néhány évvel ezelőtt rendesen hordta a lapokat a királynak Schönbrunnba, és a király még maig sem feledkezett meg róla.

A honvédség köréből. Bielek Miksa, Krumenakker Ferencz és dr. Pollák Victor tartalékos hadnagyok és dr. Magyar Károly tartalékos segédorvos a közös hadsereg kötelekéből a honvédség tartalékába helyeztettek át; Jarmaczky Sándor a szegedi 3. sz. honvédhuszár ezred volt egyéves önkéntese pedig tartalékos hadnaggyá neveztetett ki.

A posta újévi ajándéka. Vud y György, a nagybecskereki postahivatal főnöke a VIII. rangosztály első; Szabó J. főnök helyettes a X. rangosztály első fokozatába lépett elő; Gaal Pál levélhordó pedig I. osztályu altisztté neveztetett ki.

Mintatörvényszék. A nagy-becskereki törvényszék a lefolyt 1893. évben 15604 polgári, 4721 büntető, 11191 telekkönyvi és 2016 elm. h. ügydarabot intézett el; restanczia egyetlenegy sem maradt. Ez az örvendetes és széles es országban pártját ritkító eredmény fényes tanubizonyoságot tesz róla, minő munkásságot képes aránylag csekély munkaerő kifejteni, ha élén olyan

fekete embert egyáltalán csak egyet, arról is kiütl, hogy h. megyei főlevéltárnok és örmény. A nők különben vékony fátyolt és kesztyűt viselnek.

Este felé megélnkülnek az utcák. De a vasárnapi munkaszünet hatása folyton mutatkozik. A kereskedések ki nem nyílnak s a színházakban sem játszanak. Az oka igen egyszerű, Schlesinger polgártársunk boltját kivéve, nincsenek kereskedések és színház sohasem volt.

Tovább megyünk a fő-utczán, a Bega tulsó része felé, hol az emberek a nap fáradaimai után a Bega szöke hullámaiban keresnek üdülést. Ez a fő-utca igazán amerikai. A yankeek mind azt, ami feltűnő nagy, „mammut“-nak hívják. A superlatívust még egy fokkal tullicizitálják, az a mammutfok. A Cincinnati melletti barlangot mammut-barlangnak hívják, mert a legnagyobb Amerikában, Yellowstone park legmelegebb forrását mammut-forrásnak hívják, mert magasabbra szökik a világ minden forrásánál. Nos hát én az amerikai port, mely jobbban megy a tődöbe, mint bármelyik más por, hajlandó volnék mammutpornak elkeresztelni.

A vidék kezd csinosabb lenni. Mindig több és több zöldet lát a szem s amott egy sárga csik, lent vagyunk a Begánál. Hangos beszéd, gyerekkibálás, itt-ott egy kedélyes viczoz, mely gyengéd női fülekre nem számít, erős loacsanás, közbe egy mély bakahang: Eins zwei drei, — igen: lent vagyunk a Rosenfeld-féle uszodánál. Ennek az uszodának régibb a története mint fél Amerikáé, s a „Grossbecskereker Wochenblatt“ azon számai, melyekben a boldogult Rosenfeld a meggyitást hirdette, ma már olyan sárgák, mint a Bega augusztus közepén.

Közvetlen a szomszédban nyílnak a kert

virágok s mi hamar a gomblyukba tűzünk egy szende ibolyát, az ember sohasem tudhassa kivel találkozik Amerikában. Amott a sarkon tul van a hárem, hol a perzsa szönyegetek osinálják. A szönyegek is szépek, a leányok is, de az utóbbiak époly vékonyak, a milyen vastagok a szönyegek.

Csöndes magányban haladunk nyugat felé. A vidék oly egyhangú mint az amerikai prairiek, itt ott egy kis csalán, mit a benlakók „Saugras“ név alatt ismernek.

Az első nyugpont melyre szemünk talál: a kaszárnya. Több nagy pavillonszerű épület, melyekben katonák és nekik való dolgok vannak elhelyezve. Akárcsak Európában. És sajátos: itt is olyan helyen építették a kaszárnyát, a hol a legtöbb szakácsnő található. Vagy megfordítva volna a dolog, és talán a cselédek vonzódnak a kaszárnyák felé? Ki tudná az új világ rejtélyeit ily hamar megoldani.

Ismét Európa felé visz a vezetők. Lent vagyunk a Bega partján, miközben szemünk az európai Steigerwald uszoda erőteljes alakjaiban gyönyörködik, lent a zöld füben karsu női alakok a lawn tennis örömeit élvezik. S ott a sima jégen — mondja vezetők — több csók czuppant el már, mint sok park csöndes fasoraiban, mert a jégen estefelé sötét van s a mamák oly távol vannak — mondja vezetők.

Elhaladtunk a Duna-gőzhajózási társulat állomása mellett is, mely olyan hosszú sincs mint a neve, s most egy széles kedélyes ház, mosolyog felénk, nagy zöld zsallukkal, és épolyan zöld asztalokkal, a klubias és dominó hazája: a kaszinó. Az előtte elterülő parkon megyünk végig, előttünk fekszik a gőz- és kádfűrdő, Amerika egyik leginternacionálisabb vállalata.

ügybuzgó, fáradhatatlan és lelkiismeretes férfi áll, amilyenek Zsira Lajos törvényszéki elnök ismeretes. Hogy az ó-esztendő utolsó napján felgyülemlött ügydarabok az új esztendő inventáriumába át ne menjenek, a törvényszék összes erői, Szilveszter estélyébe benyúló munkásságot fejtettek ki.

— **Főispáni ebéd.** Rónay Jenő főispán, mint minden évben úgy tegnap is új év napján nagy ebédet adott. Jelen voltak Schaeffer Antal pápai praelátus, Steinbach Antal kir. tanácsos, Talapkovits Vazul pénzügyi tanácsos, dr. Dellimanics Lajos m. főjegyző, Poroszkay Béla m. főügyész, Hofschuster és Jahoda cs. és kir. őrnagyok, dr. Mihalicz Ödön, árvaszéki elnök, dr. Plechl m. főorvos, Kraztics János polgármester, Straubert Izidor m. kir. honvédszázados, Hadfy Döme kir. közjegyző, Lauka Gusztáv, Pohut István járásbíró, Hárnácz Ignác főmérnök, Vudgy György postafőnök, Seredy csendőrfőhadnagy, Szalay József ev. ref. lelkész, br. Hauser Károly főispáni titkár és dr. Brájer Lajos szerkesztő. A háziasszonyi tisztet a főispán bájos fiatal neje végezte szokott szeretetreméltósággal. Felköszöntöket mondtak Rónay főispán, mint háziúr, vendégeire, Schaeffer praelátus Torontál vármegye kitérő főispánjára, nejeire és gyermekeire, Lauka a hadseregére, Jahoda őrnagy a jó egyetértésre, Steinbach a háziúrra, Hadfy a háziúrra, Szalay Laukára. A társaság a legjobb hangulatban a késő délutáni órákig maradt együtt.

— **Uj szerb lelkész.** Kurjanov Dositej fehértemplomi segédlelkész Popovics Nikanor szerb püspök a rudnai szerb plébánia vezetőjévé nevezte ki.

— **Szilveszter éjszakáján.** Az idei tél éppen kapuzárásig várattott magára: a haldokló ó-esztendő utolsó napjaiban uralgott influenzás időt a kimulás percében erős fagy váltotta fel és Szilveszter estélye igazi januári hideggel borult városunkra. Szilveszter estélyének a hirtelen beállott hideg minden tekintetben előnyére vált. Olyan jó, pompás érzés a meleg, fényesre világított szobában párologó puncs mellett ülni, amikor a hideg odakünn sietésre ösztökéli az embereket. És mikor az óra tizenkettőt ütött s a sok fény hagyományos szokás szerint egy pillanatra elaludt, hogy azután annál vigasztalóbban ragyogja be az új esztendő küszöbén állókat: összecsendültek a poharak, felhangzott a cigányok nótája és felviharzott a lelkes éljenzés, a melylyel az új esztendőt fogadták, kicsérélődött a jó kívánatok olyan halmaza, hogy, ha azok mind beteljesednének, amit Isten adna, az emberiség egész életére boldog lenne. Akiknek nem volt otthonuk, a mennyire tehették, nyilvános mulatóhelyeket, egyesületek és testü-

letek ünnepélyeit keresték fel, amiben nálunk éppenséggel nem volt hiány.

A kereskedő ifjak egylete a Korona-szálló nagytermében bucsúztatta el az ó-esztendőt. A termet utolsó zugában is distinguált, előkező közönség töltötte meg, a mely pompásan mulatott a tánczot megelőzőt estély változatos műsorának összes számain. Elsőnek Simon tanár szavalt a berekedt Semsey Gyula helyett az Obsitost s bár alig volt valaki a közönségben, a ki az előadott költeményt ne ismerte volna, a hatás még sem hagyott semmi kívánni valót. Másodiknak dr. Brájer Lajos lapunk felelős szerkesztője olvasott fel Amerikai utazás Nagybecskereken czimmal egy éles szatírával megírt humorosket, a melyet lapunk tárczarovatában közlünk. Ezután Grünbaum Arnoldnak zongorán való humoros produkciói következtek, amiket a közönség az előre kiosztott és az előadó által felette elmésen összeállított szöveg segítségével folyamatosan derűtségben hallgatott végig. A felhangzó sűrű tapsokra Grünbaum még egy „kefelfangverseny“-t produkált, a mi szintén zajos tetszéssel talált. Az előadót pompás koszorúval is tüntették ki. A műsor utolsó száma Schenk Ármin humoros magánjelenete volt. Az előadó jellegzetes maszkja és a kiváló humorral berlini jargonban előadott humoros apróság falengető derűtséget keltett. A rendkívül derült hangulatba jött közönség ezután vacsorához ült, majd nemsokára tánczhoz látott, amelyet elpusztíthatatlan jókedvvel egész hajnalig roptak. A tánczban résztvettek a következők:

Asszonyok: Moesz Károlyné, Napholtz Agostné, dr. Nonay Pálné, dr. Perisics Zoltáné, Delvert Lajosné, dr. Brájer Lajosné, Zoffmann Jánosné (Versecz), Schwarcz Mihályné, Weiss Izidorné, Engel Samuné, Reiss Viktorné, Franz J. L. né, dr. Haideggerné, Lángné, Schulzné, Halminé, Edenburgné, Liptayné, Szmazsenkáné, Krucsayné, Schönne, Kleinné, Rothmillerné, Kafkáné, Julisné, Bányainé, Nagy Jánosné, Klein Izidorné.

Lányok: Schulz Malvin és Emilia, Schossberger Malvin, Guttmann Sarolta, Franz Iona, Mágori Ida (Temesvár), Rosenfeld Szidi, Schön Etel, Finkelstein nővérek, Steiner Hermin, Girnth Ida, Rothmiller Szidi, Funk Aranka, Podvinetz Flora, Wamberger Irén, Huberth Janka, Schulmann Etel, Lichtenthal Ida (Melencze), Eisler Iona, Reiter nővérek, Herskovitz Malvin, Nagy Ilka, Klein Ida.

A Magyar Olvasó-kör Szilveszterestélye szintén nagy sikerrel és fesztelen jókedvben folyt le. A műsor minden száma élénk tetszést aratott. Lauka Gusztáv egy románczot olvasott föl, Schach Szidonia zongorázott, Alexich Teofil akadályozva levén, helyette Romkay Nándor alelnök szavalt s végül Baaden Károly olvasta föl Szokások

Szilveszter estélyén című művét. Ezután tombola volt, melynek nyeresémtárgyai nagy részben adakozásokból folyt be. Éjfélkor leosavart lámpafény mellett elsurrant az ó-év egy szellem alakjában s a közönség zenekíséret mellett a himnusz eléneklésével üdvözlé az új évet. Majd tánczra perdültek s egész reggeli fél nyolcz óráig vigadtak a legjobb kedvben. Jelen voltak:

Asszonyok: Ábrányi Zsigmondné, Baaden Károlyné, Fellner Zsigmondné, Filipetz Lászlóné, Járomisz Norbertné, Kabdebo Vilmosné, Kiss Istvánné, Klacsó Károlyné, Lukinics Ferenczné, Mattanovich Györgyné, Romkay Nándorné, Schach Szidonia, Schmidt Antalné, Schubert Józsefné, Szarka Józsefné, Szepessy Károlyné, Szita Józsefné, Várad Istvánné.

Leányok: Csáby Zsófia, Dobos Etel és Karolin, Gyorgyevics Hermin, Hegyi Mariska, Keller Mariska, Konecsni Adrienne, Lukinics Irén és Margit, Machalek Marcsa, Plechl Iona, Rakovicz Julia, Romkay Lenke és Vilma, Szabó Teréz, Szepessy Etel, Tumo Mariska, Várad Annus és Iona.

Az Ellmer-féle vendéglőben hasonlatosképpen nagy vigassággal lejtettek az új esztendőbe. A tágas helyiség zsufolóság megtelt és élőképek, tréfás előadások és a „világposta“ abszolválása után a tánczhoz láttak, a mely takaros karambolok és sűrű izzadsághullás közt reggelig tartott.

— **A Bega-hajózás érdekében.** Temesvár szab. kir. város törvényhatósági bizottsága legutóbb tartott ülésében elhatározta, hogy a Délvidék gazdasági és kereskedelmi forgalma érdekében a Begacsatornának a hajózás igényeihez képest leendő általalakítása és rendezése tárgyában a kereskedelmi miniszterhez feliratot intéz. E feliratot Temes vármegye szombatán tartott törvh. bizottsági ülésében pártolni határozta.

— **A farsang küszöbén.** Itt van nemsokára a farsang. A hol csak egy bába készülő leány vagy menyecske lakik, abból a házból elköltözött a szívek nyugalma. Oh nem, egyelőre nem a szerelem hatalma zavarta meg azt a piczi jószágot, melynek titkait nehezebb kifürkészni a természet akármelyik csodás tüneménységénél. Izgatottan várják a lapokat, apróra olvasnak mindent azokból és kétszer is átnézik jól, hogy nem olvasnak-e ott valami újabb bál hírt, valami újabb tánczmultság vagy bál hírt. Csak az szomorítja meg őket, hogy oly rövid ideig tart. Átkozzák a papot, meg a kalendárium csinálót, mert ezuttal oly igen fukarok voltak és oly nagyon szűkre szabták a farsangot! Oh! de lehet ezeken a farsangi estéken is eleget tánczolni, elég szívzövettség érhet meg a házaságra és elég pompás új bál öltözéket lehet bemutatni!... Jaj! Csak ez ne jutna az eszükbe! A bál öltözék! Hisz e miatt vannak a lázasan dobogó kis szívek szörnyű izgalomban.

A neve magyar, gépe angol, szönyege perzsa, a Johann nemet, a többi személyzet pedig török: tudniillik a baksisból él. Mi a fürdőt nem érintjük, hanem jobb felé tartunk, hol a vasárnapi munkaszünet deázra néhány százán ülnek sör, bor és sés kifli mellett. S itt ismét szemünkbe ötlük, mennyire a világ minden részéből van ez az Amerika összetéve. A közönség nagy része magyarul beszél, a kocsmáros, Marcoin, francia nevű lengyel, a főpinczér Francz, vagyis német, a cigány a styi tu-t huzza, tehát oláhok is mutatnak, távoiról egy férfinegyes akkordjai kísértenek, akkor szerbek vannak a közelben, — bizony isten az ilyen amerikai kert egy egész földrajz.

A söröző hölgyektől jobbra húzódik az a hosszú épület, melyet kaszinónak hívnak. Nagy kényelmes helyiségek, melyben háromféle emberek mulatnak: kártyázók, kibiczek és ujságolvasók. Ez utóbbi kategória van leggyengébben képviselve. A kártyázók négyeszetű asztaloknál ülnek s a mi legjobban csodalkozásba ejti az embert, ezek az amerikaiak latizul, francziálul és németül beszélnek. Az egyik asztalnál folyton e szavakat hallottam: terr, quart, quint, a másikonál a Coeur és Carreau dominált, míg a harmadikonál a „beser“ szó ismétlődött legtöbbször. Vezetőm felvilágosított, hogy a különböző asztaloknál kalabriast, preference-t és ferb it játszanak. Néhány asztalnál nagy kövekkel egy negyedik játék járta, melynek olasz a neve. Ugy híják, hogy dominó. Az amerikai finasz-kapacitások, a milliomas bankárok és tözdekirályok közül, csak egyet volt alkalmam látni: A jobbitu Ferencz-csoport főnökét, ki sok embernek lehozta már a kabátját, de szívesen kisegíti azokat, kiknek játékban elfogy a pénzüik, — ha hitelképesek.

Feltűnt, hogy Amerikában, a nőemancipáció hazájában, csak férfi kaszinók léteznek.

De vezetőm felvilágosított, hogy itt Amerikában léteznek női kaszinók is, csak hogy a nők ott is — férfakkal találkoznak.

A kaszinóból lejövet északnak tartottunk. Sokat hallottam emlegetni Amerika legszebb gyöngyét: a Plank-kertet. Egyszerre említik a híres Monterey és az abazziai parkkal, s ma sincs eldöntve, melyik érdemel több figyelmet. Nem csalódtam, mert a Plank-kert csakugyan páratlanul áll a maga nemében. Kisebb ugyan, mint a Monterey park, de ősi ereje méltán vetekedik azzal. S ha csendes nyári estéken e hatalmas fák alatt sétálva, azt a auttogást hallgatjuk, mely a sűrű lombon átvonul, egy szép darab történetet hallunk. Nem az indiánok harczáról, hanem szép viruló lánykákról, kik itt csókolták meg először azt, kinek keblere borulni otthon megtiltotta a szüzi szemérem és a — mama. S mesélnek a fak szegény gimnázistákról, kik a hűvös árnyékban megpróbálták, ha vajjon le lehet-e győzni azt az anyagot, mit kegyetlen paedagogusok róttak a szegény fiatalság vallaira. Beszélnek unatkozó penzionistákról, kik az idejükkel nem tudnak hová lenni, szép mamákról, kik a kis lánygyal sétálnak délutánonként a kamaszúvek csupasz száju ifjairól, kik a lombos fák alatt szíjják tükön az első cigarettát. (Ők is azok közé tartoztak, kik a Began kapják meg a tengeri betegséget.)

Itt a tündérkertben szeretné az ember hátralévő napjait átálmodni. (Ha kevés van már hátra.) De a vágy tovább visz s mi egyszerre csak fent találjuk magunkat Amerika egyetlen hegyen, honnan gyönyörű kilátás nyílik a titeli hegyekre, a templomra és a Keks-féle ház udvarába. S e hegyen találjuk az első romokat is. Vajjon mik lehetnek ezek a kőalkotmányok egykoron, melyek ma üresen bálulják meg a vandort, mintha nagy szemekkel azt kérdének tőle: Hát te mit akarsz

itt? Vár nem lehetett, hisz itt sohasem volt mit védeni. Üvegház sem, mert lejjebb terem a virág. De a vezető megmondja. A tündérkert hajdani tulajdonosa nagy tisztelője és ápolója volt az emberi szív legédesebb érzelmének: a szerelemnek. S az üres, méla házakban hajdanta titkos találkák tartattak, melyekről a kövek gyönyörű dolgokat tudnának elmondani, ha beszélni tudnának. Regénybe valók azok a kalandok, miket Plank ur kertjében s a mai kaszinóban évtizedek előtt rendezett.

Szenteljünk még néhány percet a virágoknak. A hol most rózsák és ibolyák virulnak, ott hajdanta vígan kugliztak a diákok, s abban a kicsi sötét szobában, hol most a kertész tartja a ruhatarát, a főgimnázium reményteljes növendékei alakítottak a vakációban (miként a többi egyletek: a ferbli kedvéért) egy olvasókört, mely addig virult míg a főgimnáziumi igazgató sötét nem kergette a tagjait. A sör rosszabb volt, de az idők szebbek voltak. Tempora mutantur...

Végire jutottunk a kertnek, de hiszen ez sem Amerika! Még Grünbaum dusan felszerelt ruharaktárát sem ajánlják az ismert táblán.

Vezetőmtől megkérdeztem, merre van California. Nincs. Vannak-e mormonok? Azok sincsenek, csak itt-ott — mondja a vezető — akad egy övezeg ki mormon életet él. Beláttam, hogy Amerikában nincs több keresni valóm.

Fájó szívvel váltam meg a tündérkerttől, egy utolsó istenhözszódot mondtam a söröző publikumnak, mely estefelé százakra megy, büszkén elhaladtam egy fiatal hölgy előtt, ki vasárnapi nyugalomát a kútnál élvezte s aztán átmentem, haza Európába.

Csak egy utolsó tekintetet vettem meg a kis hidra. Oly nehéz tőle megváltni. Azért is nem építenek helyébe másikat.

Képviselők szaporítása. A terézvárosi kaszinóban Budapesten mozgalom indult meg a főváros országgyűlési képviselői számának szaporítása tárgyában. A legközelebbi közgyűlés elé a kaszinó valamelyik tekintélyes tagja, valószínűleg Radocza János konkrét indítványt fog terjeszteni. Allítólag az eddigi 9 helyett 14 orsz. képviselőt fog a főváros számára javaslatba hozni.

A jégpálya megnyitása. Imár elérték a korcsolyasport hívei, amire már hetek óta epekedtek s amiről már-már letettek: az idegeket edző korcsolyasport megkezdődött. A hirtelen beállott hideg egy éjszakán át meglehetősen vastag jégkéreggel vontta be a korcsolyázó és hajós egyesület pályájának vizét, úgy hogy vasárnap már korcsolyázni lehetett. Az utcákon már a kora délutáni órákban siettek apró léptekkel a leánykák, büszkén rázván meg karjaikon a korcsolyákat, mint jövendő hódításaik uttörőjét. Künn a jégpályán csak egy feketéltek a jég barátai. Koronkint meglevenedtek, majd széjjelfutottak, majd megint gombolyaggá verődtek össze. Kettesével, hármassával összefogózkodva siklanak a barnás simaságon, a mely a karsu aczélekék nyomán csakhamar millió jégzilánk porával lepődik be. A mamák és guvernánások ezalatt a melegedőben szövik tovább azokat a regényeket, amiket a fiatalok szeszélyes hieroglifékben irnak meg odakünn a jégpályán. Mikor pedig beesteledett, megállapítják a holnapi pletyka tárgyai s siet kiki háza. Csak egy-egy elkésett pár iramodik még erős ivekben a pavillon felé, ahol dideregve vár a mama, akinek feddő hangjaira imádandó színtességgel jelenti ki a kipirult leánya, hogy: mi nem fázunk. A megnyitás két napja után itélve a jégpálya hívei számban erősen megsaporodva bizakodnak benne, hogy amennyivel később kezdődött ebben az időben a korcsolyázás, annyival tartósabb jellegűnek bizonyul majd.

Szegény iskolás gyermekek öröme. M. Czernyáról írják, hogy gróf Csekonic Endre és neje Csekonic Constance komtesz karácsony-estéjén 65 szegény m. czernyai iskolás gyermeket tétőtől talpig felöltöztettek jó, meleg téli ruhákkal.

Egy halott kitüntetése. Megirtuk volt, hogy Jorgovich Dusan honv. min. titkár a minap Nagykikindán meghalt. Az elhunytat, kinek a legutóbbi szerb egyházi pátriárka választó kongresszus körül nagy érdemei voltak, a hivatalos lap legújabb száma szerint, a király 27-én kelt elhatározásával az osztálytanácsosi czímmel tüntette ki.

Orvos-választás Oroszlámonon. Oroszlámonról írja levelezőnk, hogy ott ma tartották meg a körorvos-választást a járási főszolgabíró elnökelete alatt. A szövetkezett községek képviselője dr. Szánthó József budapesti kórházi orvost választotta meg körorvosnak.

Lótenyésztők és községi előljáróságok figyelmébe. A torontálmezei lótenyésztési bizottság elnöksége (Zsombolyán) tudomására adja a megye összes községi előljáróságainak, hogy a rendelkezésére álló lótenyésztési alaphoz községi tenyészmének vásárlására kamatmentesen és félévenként három részletben történő visszafizetés mellett előleget nyújt. Az előleg iránti megkeresések az elnökséghez intézendők. Ugyanezen alkalommal tudomására hozza a megye lótenyésztőinek, hogy a községek részére alkalmas tenyészmének ár és közelebbi leirással a lótenyésztési bizottság fenti czimére bejelenteni sziveskedjenek. A bejelentett mének a ményvásárló községeknek fognak ajánlatni.

Negyvenezer forint egy vizsgálató szóért. Nagyváradon érdekes dolgot beszélnek most egy örökségről, melyhez különös módon jutott Scotti ezredes. Egy izben ugyanis Scotti ezredes Budapesten egy vendéglőben ahhoz az asztalhoz ült, melynél ő előtte már egy óz ur ember foglalt helyet. Az óz ur csendes volt és szomorú, az ezredes beszélgetni kezdett vele és vigasztalni kezdte őt. Kicsoda volt az ő asztaltársa, azt nem tudta. El is felejtette már azt a futólagos ismeretséget, amikor gyászszegélyű levelet hozott neki a posta. Meg volt írva a levélben, hogy meghalt az ő ismeretlen ismerőse és vagyonából negyvenezer forintot hagyott az ezredesre, a kinek vigasztalása olyan jól esett a galambos aggyastán szomorú lelkének.

Táviratok.

A király meglegedése.

Budapest, január 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: A „Neues Wiener Tagblatt” értesülése szerint az uralkodó a napokban kihallgatáson fogadta az osztrák képviselőházi egyesült pártok legkiválóbb tagjait és a legnagyobb elismeréssel szólott a képviselőháznak a lefolyt szesszióban kifejtett gyors és sikeres tevékenységéről, különösen a felől fejezte ki meglegedését, hogy az egyesült pártok a legteljesebb egyetértést tanúsították és reméli, hogy az állam és a haza javára ezentul is vállvetve fognak törekedni.

Szakadás a nemzeti pártban.

Budapest, január 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A nemzeti párt kebelében az egyházpolitikai reformok kérdése mélyreható forrongást keltett, amely minden valószínűség szerint pártszakadásra fog vezetni. A forrongás első kitörését jelzi az a nyilatkozat, amelylyel Horváth Gyula ma lapjában kijelenti, hogy a nemzeti párt alelnökségéről lemond. Horváth Gyula e mindenesetre nagy feltűnést keltő lépését azzal indokolja, hogy a maga részéről határozottabb egyházpolitikát kíván, mintaminőt a nemzeti párt követ. Hír szerint Horváth Gyula egy lépéssel tovább menni készül: ki akar lépni a pártból se ebben az esetben vele együtt több más képviselő is kilép, akik határozott hívei a szabadelvű egyházpolitikai reformoknak.

Nagy tavaszi hadgyakorlatok.

Budapest, január 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából telegrafálják: Egy olasz katonai lap, az „Esercito”, azt írja, hogy határozott tudomása szerint csaknem valamennyi nagyhatalom tavasszal nagy hadgyakorlatokat fog tartani. Az „Esercito” azután rámutat arra a körülményre, hogy a francia csapatokat az olasz határon folyton és jelentékenyen megerősítik, úgy hogy már most is nyolcz francia katona jut minden olaszra.

Rieger az osztrák pártviszonyokról.

Budapest, január 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: Egy itteni hírlaptudósító meginterviewolta a cseheknek előbbi vezérét dr. Rieger, ki előtte érdekes nyilatkozatokat tett. Dr. Rieger szerint az ifjucsehek agitációja még egyre növekedőben van. Egy cseh miniszter kinevezése már nem volna elegendő, hanem Csehország számára külön kancellárt kellene kinevezni. Azt tartja, hogy dr. Plener a kormány legkitűnőbb tagja, de a cseheknek ellensége és azért a cseh nép előtt gyűlöletes és félelmetes; de talán idővel majd megváltozik és szigora enyhülni fog.

Éjjeli hadgyakorlatok.

Budapest, január 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből telegrafálják: Két német hadtest Mainz és Hannau közt éjjeli hadgyakorlatokat fog végezni.

Osztrák választási reform.

Budapest, január 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: A Windischgrätz kormány nagyban dolgozik az új választási reform munkálatain. E tárgyban a három nagy párt vezetőivel huzamosabb idő óta sürdten folytatja a tárgyalásokat.

Merénylet a csár ellen.

Budapest, jan. 2. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Krakóból jelentik, a lengyel lapok a csár elleni merényletről adnak hírt. Az ételle ugyanis arsenikumot hintettek, mire valaki az udvarnál rájött. A merényletet titkolják.

Hohenlohe és a magyar udvartartás.

Budapest, január 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: Az itteni udvari köröket, különösen azokat az arisztokratákat, a kik Hohenlohe herceg főudvarmesterhez közel állanak, kellemetlenül érinti, hogy a magyar udvartartás rendezéshez most komolyan hozzáfognak. Hohenlohe herceg maga is minden befolyását, amit keveselni éppenséggel nem lehet, felhasználja arra, hogy a magyar udvartartás, még a kormány által tervbe vett jelenlegi formájában is, elodáztassék.

A példa ragadós.

Budapest, január 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Athénből telegrafálják: A képviselőkamara nyílt folyosójára ma valaki pokolgépet dobott, mely ott felrobbant. A pokolgép ismeretlen robbanó anyaggal volt tele. A kamara tanácskozásait mindazonáltal tovább folytatta. A megejtett vizsgálat kiderítette, hogy a pokolgép nem igen volt alkalmas nagyobb veszedelmet előidézésre.

Háromezer házkutatás.

Budapest, január 2. (A „Torontál” ered. távirata.) Párisból telegrafálják: Franciaországban tegnap háromezer helyen házkutatást tartottak, amelynek az eredménye az volt, hogy nagymennyiségű robbanó anyagot találtak, többek közt magában Colombièresben mintegy 450 kgr. dinamitot és 240 méter kanócot.

Az aigues-mortesi események utó-jatéka.

Budapest, január 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Méry szocialista képviselő körlevélben szólította fel a nagy francia ipar-telepek igazgatóságait, hogy tekintettel az aigues-mortesi munkászavargási per eredményeire, ne alkalmazzanak gyáraikban többé idegen munkásokat.

Milan és Natália.

Budapest, január 2. (A „Torontál” ered. távirata.) Belgrádból telegrafálják: Natália exkirályné ideérkezéséről azt hiszik, hogy annak a Milánnal való kibékülés találkozás a czélja. Sokan azonban kételkednek benne, mert a házastársak az állítólagos biarritzi kibékülés óta nem találkoztak egymással. A mostani találkozást a szerb viszonyok zilált állapotával hozzák összefüggésbe.

Mese az amerikai nagybácsiról.

Budapest, jan. 2. (A „Torontál” er. táv.) Wellisch Dávid budapesti saktert, ki nagyobb csalásokat követett el azon híreszteléssel, hogy egy amerikai rokona elhunytá folytán 19 milliót örökölt, Lenk Gyula bíró, ki a család ügyében vezette a vizsgálatot, ma szabadlábra helyezte.

Öngyilkos anarchista.

Budapest, január 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Madridból telegrafálják: Codina José anarchista, a barcelonai színházban elkövetett merénylet egyik főbűnöse, cellájában öngyilkosságot kísértett meg. Betört egy ablakot és az üvegcserepekkel ersit felvágta. Hasonlóképp ölekedett Codina néhány társa is. Codina állapota életveszélyes.

Az osztrák hitelsorsjegyek huzása.

Budapest, január 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: Ma volt az osztrák hitelsorsjegyek huzása. A 150,000 forintos főnyeremény a 765. sorszám 73. szám, a 30,000 forintos nyeremény, 2900 sorsz. 81. sz. és a 15,000 frtos nyeremény a 2431 sorsz. 74. sz. sorsjegyre jutott.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1893. évi október hó 1-től.

Nagybecskerek-Nhikinda				Nagybecskerek-Versce				Versce-Nagybecskerek				Szécsány-Párdány			
Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.
1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3
Versecz ind.	—	—	220	Budapest ny.p.u.ind.	700	—	—	Báziás ind.	405	1145	—	Budapest ny. p. u. ind.	700	—	—
Párdány "	—	—	350	Temesvár "	950	—	—	Temesvár "	—	12—	—	Nagybecskerek "	805	—	—
Nagybecskerek "	550	1225	740	Nagykikinda "	320	—	—	Versecz "	540	220	—	Szécsány "	925	555	—
Ellemér . . . "	609	1244	808	Nagybecskerek . . . "	805	—	—	Verseczrét . . . "	547	225	—	Módos "	948	622	—
Melencze . . . "	632	111	832	N.-Becskerek-Bpart "	812	415	—	*Temespaulis . . . "	553	232	—	Fény "	967	655	—
Kumán "	649	129	854	*Sándor-udvar . . . "	827	435	—	Bethlentanya . . . "	601	242	—	Párdány ér.	1008	645	—
Törökbecse-Aracs "	715	204	932	Lázárföld "	841	452	—	*Szivattyutelep . . . "	611	255	—	Párdány-Szécsány			
Beodra "	749	238	1009	*Pusztá Kenderes . . . "	845	456	—	*Laudontanya "	618	305	—	V.v.	V.v.	V.v.	
Karlova "	800	249	1021	*Lajosmajor "	955	508	—	Nagymargita "	627	316	—	1 2 3	1 2 3	1 2 3	
Nagykikinda (v.) ér.	840	329	1104	Szárca "	907	580	—	Zichyfalva "	639	329	—				
Temesvár "	—	522	454	Szécsány (vend.) ér.	919	545	—	Györgyháza "	651	345	—				
Budapest "	125	—	655	Szécsány ind.	984	600	—	Szécsénfalva-Ráros- Istvánvölgy "	706	402	—				
Nagykikinda-Nbecskerek				Bóka "	947	616	—	*Óléc "	714	418	—				
V.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Kanak "	1004	636	—	Kanak "	723	424	—				
1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	*Óléc "	1018	646	—	Bóka "	739	444	—				
				Szécsénfalva-Ráros				Szécsány (vend.) ér.	751	459	—				
				Istvánvölgy "	1022	708	—	Szécsány ind.	801	514	—				
				Györgyháza "	1032	717	—	Szárca "	814	531	—				
				Zichyfalva "	1044	741	—	*Lajosmajor "	826	545	—				
				Nagymargita "	1059	802	—	*Pusztá Kenderes "	838	546	—				
				*Laudontanya "	1108	812	—	Lázárföld "	842	603	—				
				*Szivattyutelep "	1116	822	—	*Sándor-udvar "	853	617	—				
				Bethlentanya "	1129	835	—	N.-Becskerek-Bpart "	910	641	—				
				*Temespaulis "	1137	847	—	Nagybecskerek ér.	—	645	—				
				Verseczrét "	1145	858	—	Nagykikinda "	—	1104	—				
				Versecz ér.	1149	908	—	Temesvár "	—	454	—				
				Temesvár "	317	—	—	Budapest "	—	655	—				
				Báziás "	325	1129	—								

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 6 óra 59 percig — a percek számjegyeinek aláhúzása által (600—652 vannak megjelölve).

A *-gal jelzett állomásokon a vonat csak feltételesen fel- vagy leszállás végett áll meg.

Bécs-Budapest (nyug. p. u.) - Temesvár-Orsova-Verciorova										Verciorova-Orsova-Temesvár-Budapest (nyug. p. u.) - Bécs													
K. expr. minden péntek		Sz. v.		Sz. v.		Gy. v.		Gy. v.		Sz. v.		V. v.		T. v.		K. expr. minden hétfőn		Gy. v.		Sz. v.		Sz. v.	
I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
Bécs ind.	837	—	1100	900	900	900	915	400	—	Verciorova ind.	221	—	—	—	350	210	—	—	—	—	—	—	—
Budapest "	130	700	830	250	290	425	700	1000	—	Orsova ér.	230	410	—	—	359	219	—	—	—	—	—	—	—
Czegléd "	ascmb.	930	1030	450	336	623	921	1115	—	Herkulesfürdő "	335	512	—	—	435	321	—	—	—	—	—	—	—
Félegyháza "	—	—	1211	—	443	757	1108	1221	—	Karánsebes "	627	1105	—	—	—	539	—	—	—	—	—	—	—
Szeged "	443	530	147	—	545	935	1257	120	—	Lugos "	741	1255	—	—	—	628	—	—	—	—	—	—	—
Valkány "	—	627	303	—	628	—	224	—	—	Rékás "	887	219	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagykikinda "	—	700	340	—	648	—	300	—	—	Temesvár-Józsefváros "	920	328	—	—	849	742	—	—	—	—	—	—	
Zsombolya "	—	741	422	—	710	—	350	—	—														
Gyertyámos "	—	817	445	—	—	—	413	—	—														
Temesvár-Józsefváros "	639	854	522	—	750	—	454	—	—	Temesvár-Józsefváros ind.	950	400	515	—	855	750	—	—	—	—	—	—	
										Gyertyámos ér.	1027	445	615	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
										Zsombolya "	1051	515	700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
										Nagykikinda "	113	545	739	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
										Valkány "	1202	622	828	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
										Szeged "	1254	732	945	510	1045	953	—	—	—	—	—	—	—
										Félegyháza "	254	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
										Czegléd "	440	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
										Budapest "	655	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
										Bécs "	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Temesvár-Arad				Arad-Temesvár				Jassenova-Oravicza-Anina				Anina-Oravicza-Jassenova			
Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.
1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3
Temesvár-Jv. ind.	800	111	815	Arad ind.	625	1130	558	Temesvár ind.	—	535	810	Anina (vnd.) ind.	—	1215	430
Szentandrás ér.	820	139	845	Ujarad ér.	643	1154	609	Báziás "	—	615	450	Krassova "	—	108	519
Merczfalva "	834	157	905	Németságh "	705	1219	627	Jassenova (vnd.) "	—	835	1055	Lissava "	—	221	632
Orczfalva "	845	216	921	Vinga "	732	1247	646	Jám "	—	901	1121	Majdan "	—	258	711
Vinga "	902	241	915	Orczfalva "	748	104	658	Rakasdia "	—	959	1208	Oravicza (vnd.) ér.	—	327	740
Németságh "	917	258	1007	Merczfalva "	803	120	709	Oravicza (vnd.) ér.	—	1024	1240	Oravicza ind.	300	350	—
Ujarad "	934	331	1039	Szentandrás "	819	138	721	Oravicza ind.	645	1050	—	Rakasdia "	328	418	—
Arad "	944	345	1055	Temesvár-Jv. "	842	204	739	Majdan "	717	1121	—	Jám "	411	501	—
								Lissava "	808	1203	—	Jassenova ér.	434	524	—
								Krassova "	918	118	—	Báziás "	910	—	—
								Anina (vnd.) ér.	956	151	—	Temesvár "	726	854	—

Valkány-Varjas				Varjas-Valkány				Vojtek-Némethogán				Némethogán-Vojtek			
Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.	Sz.v.	V.v.	V.v.	Sz.v.
1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3	1 2 3
Budapest ny. p. u. ind.	830	220	—	Varjas ind.	700	1020	—	Temesvár ind.	535	810	—	Némethogán ind.	400	500	—
Temesvár "	1120	400	—	Perjámos ér.	717	1037	—	Báziás "	405	450	—	Románbogsán "	425	526	—
Valkány "	320	635	—	Rács-Szt. Péter "	731	1110	—	Vojtek "	650	910	—	Zsidovin "	443	543	—
O-Bessenyő "	351	659	—	Sárafalva "	746	1130	—	Birda 3. sz. őrház "	716	935	—	Gertyenes "	454	600	—
N.-Szt.-Miklós "	436	734	—	N.-Szt.-Miklós "	807	1205	—	Gattaja "	746	957	—	Móriczföld-Sósdia "	511	623	—
Sárafalva "	457	752	—	O-Bessenyő "	838	1245	—	Móriczföld-Sósdia "	814	1019	—	Gattaja "	528	650	—
Rács-Szt.-Péter "	514	808	—	Valkány "	901	108	—	Gertyenes "	833	1036	—	Birda 3. sz. őrház "	549	712	—
Perjámos ér.	525	819	—	Temesvár ér.	—	520	—	Zsidovin "	846	1047	—	Vojtek "	610	733	—
Varjas ind.	533	820	—	Budapest ny. p. u. "	125	850	—	Románbogsán "	908	1107	—	Báziás "	910	1129	—
								Némethogán ér.	932	1131	—	Temesvár ér.	726	854	—

Jegyzet. A m. kir. államvasutak vonatainak közlekedési ideje ezen menetrendben a közép-európai idő szerint van kitüntetve. Ezen idő és a budapesti idő között azon különbség van, hogy a budapesti időt jelző órák 16 perccel többet mutatnak, mint a menetrendbe felvett közép-európai időt jelző vasuti órák. A román és bolgár államvasutak összes vonalain, nemkülönbön a török vasutak bellova—konstantinápolyi fővonalán az új vasuti idő egy egész órával megelőzi a közép-európai időt.

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

7254. kig. szám 1893. (808-3.3)

Pályázati hirdetés.

A megüresedett Torontálvásárhelyi községi állatorvosi állásra ezennel pályázat nyitattik. Ezen állással 300 frt évi fizetés, husszemplészetért megállapított díjak 20 kr. nappali, 40 kr. éjjeli élvezete van egybekötve.

Felhívtnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy elméleti képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelve kérvényüket az antalfalvai járás főszolgabírói hivatalhoz 1894. évi január hó 28-ig küldje be.

A választás 1894. évi január hó 29-én fog Torontálvásárhelyi község-házánál meg-ejtetni.

Kelt Antalfalván, 1893. évi december hó 20-án.

Jablonszky Miklós,
főszolgabíró.

2541. kig. szám. 1893. (809-3.2)

Árverési hirdetés.

Torontálsziget község képviselő-testülete folyó hó 5-én 8/46. sz. a. hozott határozatával a magas kincstártól örökaron megvett révjognak 3, esetleg több évre nyilvános árverésen leendő bérbeadását határozta el.

Ezer árverés Torontálsziget község-házánál 1894. évi január hó 4-én d. e. 10 órára tüzetik ki azzal, hogy a bérlő a bérlet tárgynak azonnal birtokába lép.

Kikiáltási ár 600 frt.

Felhívtnak az erre pályázni szándékozók, a mondott időre 10 százalék bántépénzzel ellátva megjelenni.

Az árverési feltételek az árverés napjáig a jegyzői irodában megtekinthetők.

Torontálsziget, 1893. évi december hó 23-án.

Albei Károly, jegyző. **Kovácsévics István,** bíró.

Árverési hirdetés.

Alólírott község előjárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező „Malta” és „Szentmihályac” legelők 1894. évi január hó 15-én, a nagy legelő pedig 1894. január hó 20-án délelőtt 10 órakor árverés útján 1894. évre haszonbérbe fog adatni.

Malta utáni kikiáltási ár 500 forint, a Szentmihályac utáni 1000 forint és a nagy legelő utáni kikiáltási ár 30000 frt van megállapítva. (810-3.1)

Az egyéb árverési feltételek Aracs község jegyzői hivatalánál betekintethetők.

Aracs, 1893. évi december hó 28-án.

Rankovits, jegyző. **Verbaski,** bíró.

Hirdetés.

A „Franzföldi községi takarékpénztár” közhírré teszi, hogy ugy a régi, valamint új takarékpénztári betétek után 1894. évi január hó 1-től 5 $\frac{1}{2}$ azaz öt és fél % kamatot fizet, azaz az eddigi kamatlábat 1/2%-kal felemelte.

A kamatot a takarékpénztár sajátjából fizeti.

Kelt Franzfelden, 1893. évi december hó 27-én. (811-1.1)

Az igazgatóság:

Adam Ruppenthal, **Ludwig Jahraus.**

Árverési hirdetés.

Az alólírott intézet részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a lejárt zálogtárgyak az 1881. évi XIV. tcz. 15. §-a értelmében 1894. évi január hó 4-én délelőtti 9 órakor az intézet helyiségében nyilvános árverés alá kerülnek. (780-3.3)

Ezen zálogtárgyak hosszabbítása esetleg kiváltása csak 1894. évi január hó 3-ig eszközölhető.

Nagybecskerek, 1893. december 18.

I. nagybecskereki zálogintézet.

57099. szám 1893.

(804-3.3)

Hirdetés.

Torontálvármegye alispánja által ezennel közhírré tétetik, hogy **Módos** községében építendő

kórház munkálatainak

biztosítása végett a vármegye alispáni hivatalában

1894. évi január hó 27-ik

napjának d. e. 11 órakor árlejtés fog megtartatni.

A munkálat költségei 58178 frt 19 krt tesznek ki.

A versenyezni óhajtók felhívtnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett kölcsön után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5 százaléknyi bántépénzzel ellátott zárt ajánlataikat kintűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a megyei I-ső aljegyzői irodában d. e. 9-től d. u. 2 óráig megtekinthetők.

Az ajánlatban határozottan kiteendő, hogy ajánlkozó az építés helyét, körülményeit, az építési feltételeket és műszereivényeket stb. teljesen ismeri, s azoknak magát minden kifogás nélkül aláveti.

Kelt Nagybecskereken, 1893. évi december hó 21-én.

Alispán hiv. távoll:

Dr. Dellimanics,
m. főjegyző.

Szálloda-megnyitás.

Ezennel van szerencsém a t. cz. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy az ujonnan épült

Nemzeti szállodában

a legnagyobb diszszel és kényelemmel berendezett

kávéházamat, éttermet és sörcsarnokomat

hétfőn, folyó hó 4-én megnyitottam. Nem mulaszthatom el, hogy ez alkalommal a n. é. közönségnek köszönetet ne mondjak az irántam eddig tanusított jóakarataért, kérve egyuttal, hogy becses bizalmával és pártfogásával ezen új vállalatomban is támogatni kegyeskedjék.

Midőn végül, a n. é. utazó közönség b. figyelmébe ajánlom a szálloda I. emeletén levő elegans vendégszobáimat, biztosítom, miszerint mindenkor oda fogok törekedni, hogy pontos és előzékeny kiszolgálással a n. é. vendégeim meglegedését kiérdemeljem s vagyok

Nagykikindán, 1893. évi november hó 30-án

Kittinő tisztelettel

Kohn Sándor,
a Nemzeti szálloda bérlője.

(782-3.3)

Telefon 35. szám.

KURLÄNDER IMRE

Nagybecskerek, Korona-utca 585. szám.

Legjobb

száraz tűzifa

és szagtalan

POROSZ KÖSZÉN

a Wildensteinségi bányákból, kötartalom és minőségre nézve a száraz föld minden egyéb kőszénét felülmulja.

(662-40.26)